

OPRAVLJANJE ČEZMEJNIH STORITEV V AVSTRIJI

Po 1.5.2011 slovenski državljani in državljani držav EU, ki so leta 2004 pristopile k EU, za začasno opravljanje storitev z napotenimi delavci v Avstriji ne potrebujejo dovoljenj za delo.

Storitve so obrtniške, trgovske in rokodelske storitve ter storitve prostih poklicev, ki jih državljan članice EU/EGP ali pravna oseba s sedežem v državi članici EU/EGP opravlja **začasno in proti plačilu** v drugi državi članici.

Začasna narava: Ali je dejavnost začasna, se določa na podlagi **pogostosti, rednega ponavljanja in stalnosti dejavnosti za vsak posamezen primer posebej**. Trajanje začasnega obdobja ni določeno z zakonom in se v vsakem primeru določa posebej, ob vsebinskem gledanju, in ne npr. po formalnih kriterijih. Če dejavnost ni začasne narave, je v Avstriji treba ustanoviti podružnico/podjetje.

Z davčnega vidika pa je lahko tudi v primeru začasnega opravljanja storitev izpolnjen pogoj »stalne poslovne enote« v Avstriji. Poslovna enota je zavezana, da v kraju, v katerem se nahaja, obdavči dohodek iz dejavnosti poslovne enote.

1. Priglasitev opravljanja storitev (Dienstleistungsanzeige)

Državljanji držav članic EU/EGP, ki imajo sedež v drugi državi članici EU/EGP in tam opravljajo dejavnosti, za katere bi se upoštevale določbe avstrijskega Obrtnega zakona (*Gewerbeordnung*), lahko svojo dejavnost občasno in priložnostno opravljajo v Avstriji, in sicer pod enakimi pogoji kot državljani Avstrije. To velja tudi za podjetja, ki imajo svoj sedež v državi članici EU/EGP.

Pred pričetkom izvajanja del je potrebno priglasiti opravljanje storitev (tako s.p. kot podjetja), če sodijo v skladu z avstrijsko zakonodajo med **regulirane dejavnosti/obrti** (skoraj vse obrtniške dejavnosti) ali **delno regulirane dejavnosti**. Možno je priglasiti tudi več dejavnosti hkrati. Seznam reguliranih dejavnosti najdete na:

<http://www.bmwf.w.gv.at/Unternehmen/Gewerbe/Documents/Liste%20reglementierte%20Gewerbe.pdf>

Pristojni organ:

Bundesministerium für Wissenschaft, Forschung und Wirtschaft (BMWFW)

Abteilung I/5a

Stubenring 1, AT - 1011 Wien

E-Mail: post.i5a@bmwf.w.gv.at

On-line formular

<https://www3.formularservice.gv.at/formularserver/user/formular.aspx?pid=36a1bcc7d63b45abb85eb72c4438bc57&pn=B9a4dd002eee0493fb2a025e223d78e4a>

Priloge k vlogi za priglasitev (v nemškem jeziku, sicer je potrebno predložiti originalne dokumente skupaj z overjenim prevodom v nemški jezik):

- izpisek iz sodnega (poslovnega) registra (AJ PES)
- EU potrdilo (7.čl.2.odst.t.b Direktive 2005/36/ES); potrdilo o članstvu v poklicni ali trgovinski instituciji ali izpisek iz obrtnega registra,

- dokazilo o državljanstvu in poklicnih kvalifikacijah zakonitega zastopnika (dokazilo o izobrazbi, potrdilo o usposobljenosti ali o poklicnih izkušnjah)
- pri dejavnosti varovanja, dejavnosti z orožjem ali postavitvi alarmnih sistemov dokaz o nekaznovanosti odgovornih zakonitih zastopnikov in delavcev v podjetju,
- za dejavnosti gradbeništva in nepremičninskih fiduciarjev informacijo/polico o podrobnostih zavarovalnega kritja (1 mio € na škodni primer oz. 5 mio € če promet presega 38,5 mio € ali 3x le-tega pri skupnem letnem zavarovanju) ali drugih načinov zaščite v zvezi s poklicno odgovornostjo (lahko v angleškem jeziku).

Če poslovna dejavnost ni regulirana dejavnost v matični državi članici EU oz. ni pogojena z dokazilom o usposobljenosti za opravljanje dejavnosti:

- dokazilo o vsaj 2 letnem opravljanju samostojne dejavnosti (s.p.) oz. dokazilo o vsaj 2 letnem opravljanju samostojne dejavnosti v zadnjih 10 letih ali o poklicnih kvalifikacijah zakonitega zastopnika (za podjetja)

Dokazilo poklicne usposobljenosti, ki se sicer zahteva za obrtno dejavnost v Avstriji, ni potrebno, če je ta dejavnost v Sloveniji regulirana ali predmet reguliranega izobraževanja, ali če je podjetnik v državi ustanovitve opravljal to dejavnost vsaj 1 leto v zadnjih desetih letih.

Ministrstvo v postopku priglasi te dejansko ugotavlja ali je tuje podjetje/podjetnik v matični državi upravičen do opravljanja te dejavnosti oz. ali ima za opravljanje dejavnosti v Avstriji ustrezne oz. primerljive kvalifikacije. Ministrstvo praviloma **odloči v roku enega meseca po prejetju vloge, najkasneje v roku dveh mesecev. Priglasitev velja 1 leto** in se po potrebi letno obnavlja. Vpiše se v **register storitev**, kjer lahko preverite tudi aktualno stanje: <https://dlr.bmfwf.gv.at/Search/SearchCompany.aspx>

Dodatne informacije BMFWF (0800-240-258; 01-711 00-805555; service@bmfwf.gv.at).

<http://www.bmfwf.gv.at/Unternehmen/Gewerbe/Seiten/GewerbeausuebungdurchUnternehmenausanderenEUEWR-Staaten.asp>

2. Priglasitev začasno napotnih delavcev (Meldepflicht bei Entsendungen)

Podjetje lahko začasno napoti v Slovenijo zaposlene delavce v Avstrijo, pri čemer mora opraviti priglasitev teh napotnih delavcev na **Centralno koordinacijski točki (ZKO)** pri ministrstvu za finance za nadzor ilegalnega zaposlovanja (razen če dela opravlja s.p. kot nosilec podjetja sam). Področje ureja nov zakon o preprečevanju plačnega in socialnega dumpinga *Lohn- und Sozialdumping-Bekämpfungsgesetz LSD-BG*, uveljavljen s 1.1.2017.

Priglasitev **ni potrebna, če** gre za manjši obseg in kratek čas dejavnosti: poslovni sestanki brez dodatnih storitev; udeležba na seminarjih, predavanjih, konferencah ali mednarodnih športnih prireditvah; udeležba na sejnih (razen priprava/pospravljanje); kulturne prireditve na področju plesa, glasbe, gledališča in male umetnosti; mobilni delavci/posadke (v tranzitu); vodilni delavci koncernov (mesečna plača preko 6.075 EUR); napotitev v okviru mednarodnega univerzitetnega izobraževanja; napotitev do 2 mesecev v okviru koncerna za namene razvoja, izobraževanja, izmenjave izkušenj, kontrolinga ipd.

Pristojni organ:

Zentrale Koordinationsstelle des Bundesministeriums für Finanzen für die Kontrolle illegaler Beschäftigung (ZKO)

Brehmstraße 14, AT - 1110 Wien

E-Mail: post.finpole-zko@bmf.gv.at

Priglasitev se izvede z **On-line formularjem ZKO3** in sicer **pred začetkom** opravljanja del (pri mobilnih delavcih v transportu pred vstopom v Avstrijo):

<https://www3.formularservice.gv.at/formularserver/user/formular.aspx?pid=cc0245e96e3145f28adeacc34a476f8d&pn=B721d3a1bda1e4750953b05caa085a925&lang=sl>

Priglasiti je potrebno **vsako posamezno napotitev**, pa **tudi nemudoma vsako njeno spremembo ali podaljšanje** (posebna spletna formularja). LSD-BG v §19(6) omogoča **tudi skupno prijavo** (navedba več naročnikov), če gre za časovno in krajevno tesno povezano izvedbo storitev. Spletni obrazec vključuje med drugim podatke o naročniku, delodajalcu in delavcu, časovni okvir in kraj napotitve, dogovorjen delovni čas, način delovanja oz. uporabe napotenega delavca, višino plačila ipd. Če je v matični državi za zaposlitev/bivanje napotenega delavca potrebno dovoljenje (praviloma to velja za državljane tretjih držav), je treba v prijavi navesti kateri pristojni organ je dovoljenje izdal (opravilna številka, datum izdaje in rok trajanja), kopijo potnega lista. Delavec in delodajalec morata **pisno dogovoriti pravice delavca za čas napotitve/dela v Avstriji**. Napotenim delavcem **pripadajo plača, prejemki, plačilo nadur, odmor in počitek ter druge pravice v skladu z avstrijsko zakonodajo oz. kolektivno pogodbo**, ki velja za določeno dejavnost.

Kot osnovna (minimalna) plača se šteje v kolektivni pogodbi določena minimalna bruto plača brez dodatkov, doplačil, preplačil, nedenarnih prejemkov, upošteva pa se izplačilo nadur ter izplačilo prekomernega dela. Pri določitvi osnovne plače je izrednega pomena tudi **pravilna uvrstitev delavca v ustrezno kolektivno pogodbo in v ustrezen plačilni razred**. Priporočamo nasvet strokovnjaka, ki ima s tovrstnimi opravili izkušnje.

ZKO prijavitne informacije elektronsko posreduje vsem drugim zadevnim organom. V primeru **napotitve delavca, ki je državljan tretjih držav**, bo (na podlagi 18§ zakona o zaposlovanju tujcev *Ausländerbeschäftigungsgesetz*) prijavo prejel tudi regionalni Zavod za zaposlovanje (AMS - *Arbeitsmarktservice*), ki mora v 2 tednih preveriti pogoje za takšno napotitev (ustreznost zaposlitve v Sloveniji, upoštevanje avstrijske regulative med napotitvijo), in izdati potrdilo (**EU-Entsendebestätigung**) oz. zavrniti napotitev. Državljan tretje države, ki ima takšno potrdilo in veljavno dovoljenje za bivanje (v Sloveniji/državi članici EU) ter potne dokumente, v Avstriji **ne potrebuje delovne vize** (izjema po §24(3)*Fremdenpolizeigesetz*).

Glede napotitve državljanov tretjih držav več informacij dobite na **Konzularnem oddelku veleposlaništva R Avstrije v Ljubljani**; Veselova ulica 10, SI - 1000 Ljubljana

Tel: +386 (0)1 479 07 43

E-pošta: laibach-ob@bmeia.gv.at

Zahtevani dokumenti v primeru nadzora napotenega delavca:

LSD-BG zahteva, da morajo biti naslednji dokumenti **na razpolago** nadzornim organom v trenutku kontrole (oz. **celoten čas napotitve**) **na delovišču** (če več delovišč v istem dnevu, na prvem; pri **transportu v vozilu že ob vstopu v Avstrijo**) **v nemškem jeziku v fizični ali elektronski obliki** in sicer **za vsakega napotenega delavca**:

- za podjetje: priglasitev opravljanja storitev (če potrebno); event. spremljajoča dokumentacija te priglasitve
- obrazec A1 oz. E101 (potrdilo o urejenem socialno-zdravstvenem zavarovanju, ki ga izda Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije),
- prijavo napotitve ZKO3,
- dovoljenje za zaposlitev delavca v Sloveniji, če potrebno (delovno dovoljenje, viza ipd.)
- pogodba o zaposlitvi (lahko angleškem jeziku)

- zaposlitveni list ali aneks, ki določa pravice delavca za čas napotitve/dela v Avstriji
- plačilno listo
- potrdila o plačilu/nakazilu plače delavcu
- druga dokumentacija v zvezi s plačo (*Lohnaufzeichnungen*)
- popis delovnih ur
- dokumentacija glede razporeditve delavca v avstrijsko kolektivno pogodbo
- pogodba z naročnikom (avstrijskim partnerjem)
- potni list

Dokumentacija mora biti na razpolago pri **določeni kontaktni osebi** (določeni na ZKO3 obrazcu), ki je **lahko eden izmed napotenih delavcev ali pooblaščen oseba** (npr. odvetnik) **s sedežem v Avstriji**; ali (navesti v ZKO3) pri **avstrijski podružnici slovenskega podjetja, s katero le-ta pogosto sodeluje**, ali pri **avstrijskemu obvladujočemu ali odvisnemu podjetju**, ali pri **avstrijskemu pooblaščenцу** (odvetniku, notarju, davčnemu svetovalcu, računovodji). S predloženo plačno dokumentacijo se dokazuje, da so napoteni delavci plačani v skladu z avstrijskimi kolektivnimi pogodbami.

POZOR → LSD-BG ima **izjemno visoke denarne sankcije** za kršitelje:

- nepopolna ali nepravočasna prijava oz. njena sprememba oz. napačno navajanje podatkov v njej, ter ne-razpoložljivost dokumentacije v trenutku nadzora §26: 1.000 do 10.000 € za vsakega zadevnega napotnega delavca (pri ponovitvi kršitve kazni podvojena)
- ne-posredovanje zahtevane dokumentacije nadzornemu organu §27(1): 500 do 5.000 € za vsakega zadevnega napotnega delavca (pri ponovitvi kršitve kazni podvojena)
- oviranje dostopa do poslovnih prostorov/delovišča, ne posredovanje dokumentacije ter drugačno oteževanje ali oviranje nadzora, odklonitev vpogleda v dokumentacijo §27(2-4): 1.000 do 10.000 € za vsakega zadevnega napotnega delavca oz. tudi za delodajalca (pri ponovitvi kršitve kazni podvojena)
- ne-razpoložljivost dokumentacije za plače §28: 1.000 do 10.000 € za vsakega zadevnega napotnega delavca (pri ponovitvi kršitve kazni podvojena); če pa se kršitev nanaša na več kot 3 zaposlene, je kazni 2.000 do 20.000 € za vsakega zadevnega napotnega delavca (pri ponovitvi kršitve 4.000 do 50.000 €);
- plačni dumping (nezadostno plačevanje delavcev) §29: če se kršitev nanaša na do 3 zaposlene 1.000 do 10.000 € za vsakega zadevnega napotnega delavca (pri ponovitvi kršitve kazni podvojena); sicer 2.000 do 20.000 € za vsakega zadevnega napotnega delavca (pri ponovitvi kršitve 4.000 do 50.000 €); delodajalec se lahko oprosti kazni, če plača potrebno razliko še pred ugotovitvijo nadzornega organa o kršitvi oz. po njej, če je bila kršitev majhna ali če pristojna oseba ni ravnala hudo malomarno; zastaranje za prekršek je 5 let.
- ne priglasitev imenovanja/sprememb odgovorne osebe §30: 41 do 4.140 € (pri ponovitvi kršitve 83 do 4.140 €);

Druge sankcije in varovala:

- **prepoved opravljanja storitev** v Avstriji (§31) za obdobje 1-5 let, če pravno močno kaznovan zaradi (§26(1:1-2) ali §27(2-3) ali §28 ali §29(1) v primerih, če se kršitev nanaša na več kot 3 zaposlene ali njeni pri ponovitvi
- **začasna varščina** (*Vorläufige Sicherheit* §32): v primeru utemeljenega suma omenjenih kršitev, ko nadzorni organ na podlagi določenih dejstev domneva, da bo iz razlogov na strani delodajalca postopek izvedbe prekrška in njegove izvršbe onemogočen ali bistveno otežen, in lahko zato določi in pobere začasno varščino v najvišji višini mogoče zagrožene kazni
- **zadržanje plačila** (*Zahlungsstopp*- §33): v primeru utemeljenega suma omenjenih kršitev, ko nadzorni organ na podlagi določenih dejstev domneva, da bo iz razlogov na strani delodajalca postopek izvedbe prekrška in njegove izvršbe onemogočen ali bistveno otežen, in lahko zato naročniku storitev naroči, da ustavi/zadrži nadaljnja plačila (ki ne smejo biti višja najvišje zagrožene kazni za domnevne kršitve).

Zadržanje plačila se lahko izvede samo, če začasna varščina ni ali ne more biti izvedena. Nadzorni organ lahko zahteva varščino tudi od naročnika storitev (za preostala plačila izvajalcu). Podobno pristojni davčni organi in blagajne.

- **posebno jamstvo v gradbeništvu (§9): naročnik** gradbenih del jamči za ustrezno plačilo plače in prispevkov napotениh delavcev izvajalca storitev. Če naročnik ni hkrati tudi izvajalec, potem jamči le v primeru, da je vedel za neplačila napotениm delavcem ali bi to na podlagi očitnih dejstev moral vedeti. Jamstvo preneha 9 mesecev po zapadlosti plačil. Mehanizem mora sprožiti napotени delavec najkasneje v 8 tednih po zapadlosti plačila na BUAK. Naročnik gradbenih del lahko z utemeljitvijo svojega jamstva zadrži svoje zapadlo plačilo (*Leistungsverweigerungsrecht*). V primeru plačila s strani naročnika ima le-ta regresni zahtevke do izvajalca. Jamstvo naročnika se širi na vsakega nadaljnjega (verižnega) naročnika, če je mogoče usmerjenost teh (podizvajalskih) razmerij razumeti kot izogibanje jamstvu.

- **posebno jamstvo pri javnih naročnikih (§10):** generalni izvajalec naročila s strani javnega naročnika jamči za obveznosti do napotениh delavcev nezakonito angažiranih podizvajalcev.

POZOR → dosledno spoštovanje avstrijske delovnopravne zakonodaje (ostre sankcije)

POZOR → delodajalci morajo biti tudi pozorni, da **pri dejanski izvedbi napotitve delavce ne gre že za posojanje njihovih delavcev** (glej t. 3). To še posebej označuje (§4 AÜG), če se gre za ni mogoče ločiti dela oz. njegovih rezultatov (istovrstnost del naročnika), če se pretežno ne uporablja materiala in orodja izvajalca, če izvaja strokovni in delovni nadzor zadevnih delavcev naročnik (in ne izvajalec) ter če ni dana garancija na izvedeno delo. Gre torej za presojo konkretnega primera s strani nadzornega organa, kjer za opredelitev posoje na podlagi sodne prakse zadostuje že en izpostavljen kriterij. Sledijo lahko sankcije neustreznih prijav!

Dodatne informacije ZKO (+43/50233-554726, -554499, -554386).

<https://www.bmf.gv.at/betrugsbekaempfung/entsendung-zentrale-koordination/entsendemeldungen-zentrale-koordinationsstelle.html>

http://www.entsendeplattform.at/cms/Z04/Z04_0/home; (tudi iskalnik kolektivnih pogodb)

<https://www.wko.at/Content.Node/Service/Arbeitsrecht-und-Sozialrecht/Kollektivvertraege/kvdb.html>

<http://www.ams.at/service-unternehmen/auslaenderinnen/zugangsberechtigungen/betriebsentsendung-nach-oesterreich;>

https://www.usp.gv.at/Portal.Node/usp/public/content/mitarbeiter/auslaendische_beschaefigte/entsendung_aus_eu_ewr_staten_nach_oesterreich/37060.html

(Enotna kontaktna točka za podjetja)

<https://www.wko.at/Content.Node/Service/Arbeitsrecht-und-Sozialrecht/Kollektivvertraege/kvdb.html>

Dodatno na področju gradbeništv:

Prijave na področju gradbeništv centralne točke posredujejo tudi avstrijski **Sklad za dopuste in odpravnine gradbenih delavcev (BUAK)**, ki lahko v primeru nejasnosti zahteva dodatna pojasnila. V primeru večmesečne napotitve, je potrebno BUAK do 15. v mesecu posredovati dopolnilno obvestilo (*Folgemeldung*) s konkretnimi delovnimi urami posameznih napotениh delavcev. Poleg podatkov o podjetju BUAK potrebuje naslednje podatke o napotениh delavcih: imena, naslove, rojstne datume, številka zdravstvenih zavarovanj oz. podatke o nosilcih le-tega, višino plače, vrsto dela v Avstriji, datum začetka in (predvidenega) trajanja dela v Avstriji, dejansko prenehanje dela ter oznako delovišča.

V BUAK je namreč potrebno plačati določene prispevke – za dopust (*Urlaubszuschlag*), ki se izračuna po formuli: (urno postavka + 20 % oz. 22% za izmenično delo) x faktor / 5. Faktor se prilagaja tedenskem delovniku: 11,85 (40 ur/teden), 11,55 (39 ur/teden) oz 11,40 (do 38,5 ur/teden). Napotени delavec torej s prvim dnevom napotitve dobi pravico do plačanega dopusta, dejansko plačani dopust pa je

odvisen od obsega vplačil. Podjetje ga do BUAK uveljavlja s formularjem "Urlaubsvereinbarung 33§ BUAK", po uspešnem uveljavljanju pa BUAK izvede neto plačilo za dopust neposredno delavcu (ter odvede vse potrebne prispevke v tej zvezi).

Prispevki za socialno zavarovanje in pokojnino se sicer za napotene delavce plačujejo v Sloveniji. Če slovensko podjetje redno opravlja storitve za določenega avstrijskega naročnika, se šteje, da je sklenjeno delovno razmerje z avstrijskim naročnikom in se prispevki plačujejo v Avstriji. Dohodnina se plača v Sloveniji, če delavec ni napoten v Avstrijo v koledarskem letu za več kot 183 dni.

Z decembrom 2016 je bil vzpostavljen nov podatkovni obrazec v okviru portala eBUAK, ki sproti preverja ustreznost podatkov.

Dodatne informacije BUAK (Kliebergasse 1a, 1050 Wien; +43 (0) 0 570 579 1888, kundendienst@buak.at, https://www.buak.at/cms/BUAK/BUAK_4/entsendung-nach-oesterreich).

3. Priglasitev začasno posojenih delavcev (*Meldepflicht bei Überlassungen*)

LSD-BG vzporedno z ureditvijo napotениh delavcev analogno ureja tudi področje posojanja delavcev. Ker gre za profesionalne ponudnike (agencije), katerih področje je v Avstriji še posebej regulirano (*Arbeitskräfteüberlassungsgesetz – AÜG*; potrebna tudi posebna priglasitev opravljanja te obrtne dejavnosti), ga na tem mestu ne pojasnujemo podrobneje. Spoštovanje pravil delovno pravne zakonodaje za tovrstne ponudnike je še posebej izpostavljeno in sankcionirano. V procese posojanja delavcev so vključene iste institucije kot pri napotениh delavcih, njihova priglasitev se izvede na centralno koordinacijski točki (ZKO) in sicer z on-line formularjem ZKO4:

<https://www3.formularservice.gv.at/formularserver/user/formular.aspx?pid=cc0245e96e3145f28adeacc34a476f8d&pn=Ba0ce23cd61e146a1a0b9986cf4801d8e>

Za dodatne informacije se lahko obrnete tudi na **slovenski poslovni klub v Avstriji - Slovensko gospodarsko zvezo** (www.sgz.at) oz. za pravni nasvet na **odvetniško pisarno**. Pripenjamo povezavo na seznam slovensko govorečih odvetnikov oz. odvetniških pisarn (<https://www.meinanwalt.at/slowenisch>). Med najbolj izpostavljenimi na tem področju je odvetnica dr. Maria Škof, strokovnjakinja na področju čezmejnega opravljanja storitev, podpredsednica SGZ in partnerica v odvetniški pisarni Grilc&Vouk&Škof (Lagergasse 57a, AT - 8020 Gradec; +43-316-722220; office@gvs3.at).